

Eskilstuna kommun
info@eskilstuna.se

Rektor vid Rekarnegymnasiet 3
daniel.moberg@eskilstuna.se

Beslut

2017-06-02
Dnr 40-2016:202

Beslut

efter kvalitetsgranskning av yrkesprogrammens
ändamålsenlighet vid Rekarnegymnasiet 3,
Eskilstuna kommun

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av yrkesprogrammens ändamålsenlighet under våren 2017. Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma hur skolorna skapar helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på yrkesprogrammen utifrån de kunskaper som uttrycks i examensmålen. Granskningen fokuserar på lärares samverkan och på hur rektor bedriver sitt pedagogiska ledarskap för att skapa en sammanhållen utbildning för eleverna.

Granskningens två huvudfrågor är:

- Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?
- Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen, och mellan utbildningens olika delar, så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Granskningen omfattar 36 kommunala och fristående gymnasieskolor. På varje gymnasieskola har ett av följande program granskats:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet

Granskningen av Eskilstuna kommun och Rekarne gymnasiet 3 ingår i detta projekt. Rekarne gymnasiet 3 besöktes den 18 och 19 april 2017. Ansvariga inspektörer har varit utredarna Maud Karlström och Stina Linder.

På Rekarne gymnasiet 3 har Skolinspektionen granskat bygg- och anläggningsprogrammet.

I samband med besöket genomfördes intervjuer med rektorer, lärare, elever och APL-handledare (APL = arbetsplatsförlagt lärande). För att kunna bedöma rektors och lärares arbete med skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna på utvalt yrkesprogram har Skolinspektionen även begärt in ett antal dokument, bland annat dokument som visar på lärares samverkan och på vilket sätt den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen bidrar till helhet och sammanhang i elevernas lärande.

2017-06-02

3 (14)

Dnr 40-2016:202

I detta beslut redovisar Skolinspektionen iakttagelser, analyser och bedömningar. Beslutet ger också en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de huvudmän och skolenheter som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden hos andra gymnasieskolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens kvalitetsgranskning visar att Rekarne gymnasiet på flera sätt arbetar för att eleverna på bygg- och anläggningsprogrammet ska få helhet och sammanhang i sin utbildning. Examensmålen är till viss del styrande för hur utbildningen planeras och genomförs och vissa inslag av infärgning, det vill säga att låta ämnen samspela med varandra, förekommer i undervisningen. Det saknas dock ett formaliserat och organiserat samarbete mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen. Bristen på samarbete mellan lärarna riskerar att motverka elevernas upplevelse av helhet och sammanhang i utbildningen, vilket kan bidra till bristande motivation och sämre lärande för eleverna. Skolinspektionen bedömer att rektorn skulle kunna förbättra förutsättningarna för helhet och sammanhang i utbildningen genom att säkerställa att samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen prioriteras och blir en etablerad del av skolans kultur och arbetssätt.

Granskningen visar att hela yrkeskurser förläggs till arbetsplatser och att det inte är tydligt för eleverna vilka delar och moment av kurser de ska genomföra under sin APL. Eleverna deltar i förekommande arbetsuppgifter på sina arbetsplatser och fyller i vilka arbetsuppgifter de genomfört i tidkort och dagböcker. Dessa uppgifter stämmer lärarna av och de kan då kalla in elever till skolan för att genomföra moment som de inte fått utföra på sin APL-plats. APL-handledarnas intresse för deltagande på handledarutbildningen har under några år sjunkit och för närvarande genomför skolan ingen egen utbildning utan handledarna får istället information om Skolverkets interaktiva utbildning av lärarna i yrkesämnena. Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver tydliggöra vilka kurser eller delar av kurser som förläggs till elevernas APL för att underlätta för handledarna när de ska planera den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen.

Skolinspektionens granskning visar att lärarna följer upp elevernas lärande när de kommer tillbaka till skolan efter APL. Eleverna har med sig underlag tillhö-

2017-06-02

4 (14)

Dnr 40-2016:202

rande respektive inriktning till sina arbetsplatser. Dessa underlag går läraren igenom med handledaren i samband med besök på arbetsplatsen. När APL avslutas fyller handledaren i bedömningsunderlaget tillsammans med eleven. Dessa underlag går sedan lärarna igenom med eleverna efter avslutad APL. Granskningen visar också att examensmålen utgör en grund i dessa bedömningsunderlag.

Slutligen bedömer Skolinspektionen att rektorns arbete med att organisera och leda lärarnas arbete behöver utvecklas i syfte att skapa större möjligheter för samarbete mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen. Det gäller såväl vid schemaläggning och rutiner för gemensamma diskussioner som vid planering över ämnesgränserna.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- Rektorn behöver säkerställa att lärarna i sitt arbete med planering och genomförande av undervisningen i högre grad utgår från examensmålen.
- Rektorn behöver stödja samarbete mellan lärare i gymnasiegemensamma ämnen och lärare i yrkesämnena genom att organisera gemensamma forum och se till att lärarna har tid till detta.
- Rektorn behöver se till att APL-handledarna får god kunskap om sitt uppdrag exempelvis genom att se till att handledarna genomför handledarutbildning så att de kan utgöra ett gott stöd till eleverna under deras arbetsplatsförlagda lärande.

Beskrivning av huvudman och besökta skolenhet

Rekarne-gymnasiet är en kommunal gymnasieskola i Eskilstuna kommun. Skolan har 1470 elever och erbjuder utbildning på sju olika nationella program och introduktionsprogrammet. Skolan är uppdelad på tre skolenheter som leds av var sin rektor. Denna granskning rör Rekarne-gymnasiet 3. Rektorn för Rekarne-gymnasiet 3 ansvarar för bygg- och anläggningsprogrammet, fordons- och transportprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet. Bygg- och anläggningsprogrammet hade vid tillsynstillfället 188 elever. Lärarna som undervisar på bygg- och anläggningsprogrammet ingår i ett programarbetslag bestående av 20 lärare. Arbetslaget delas in i fem spår, A, B, C, D, E. I vardera spår ingår en klass från vardera årskurs, 1, 2 och 3.

Vid tidpunkten för granskningsbesöket har bygg- och anläggningsprogrammet en tillförordnad rektor som tjänstgjort två veckor på programmet.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redogör Skolinspektionen mer utförligt för sina bedömningar kring frågeställningarna.

1. Samverkar lärarna för att skapa balans mellan teori och praktik så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 16 kap. 6 § skollagen (2010:800) ska det för varje nationellt program finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Av förarbetena till skollagen (prop. 2008/09:199 s. 117 f.) framkommer att examensmålen ska ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevens första dag på programmet. Det framkommer också att examensmålen ska styra utbildningen och gymnasiearbetets utformning och innehåll. Av 1 § förordning (2010:14) om examensmål för gymnasieskolans nationella program framgår bland annat att examensmålen gäller utöver de gemensamma kunskapsmål för gymnasieskolans nationella program som anges i läroplanen för gymnasieskolan.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 11) föreskriver i kapitel 2.1 bland annat att läraren ska:

- i undervisningen skapa en balans mellan teoretiska och praktiska kunskaper som främjar elevernas lärande,
- samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen,
- organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

1.1 Ger samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och gymnasiegemensamma ämnen eleverna möjlighet till en upplevelse av helhet och sammanhang i sin utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att samarbetet mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen behöver utvecklas. För att eleverna ska få möjlighet till en upplevelse av helhet och sammanhang bedömer Skolinspektionen att samarbetet behöver utvecklas både när det gäller arbetet över ämnes- och kursgränserna och arbetet med infärgning.

2017-06-02

6 (14)

Dnr 40-2016:202

Skolinspektionen bedömer vidare att undervisningen behöver ha en tydligare utgångspunkt i examensmålen för att öka möjligheten för eleverna att få en upplevelse av helhet och sammanhang i sin utbildning.

Undervisningen planeras och genomförs delvis med utgångspunkt i examensmålen

Lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger i intervju att det pågår ett arbete med att implementera examensmålen. Det finns ett pågående arbete på skolan om hur examensmålen ska lyftas fram i olika kurser som de har börjat använda sig av. Lärarna uppger vidare att de inte presenterar examensmålen vid vissa tidpunkter utan de "tar det när det kommer". Lärare i yrkesämnen ger några exempel på hur de arbetar med de förmågor och färdigheter som omfattas av examensmålen. Bland annat genom något som kallas "arbetsberedning" där eleverna får planera, genomföra, dokumentera och kvalitetssäkra ett arbete. Ett annat exempel är att lärarna arbetar för att utveckla elevernas kommunikativa förmåga genom att de uppmanas att tala tydligt och att påminna eleverna om att de i sina framtida yrken kan komma att ha kundkontakter och då behöver de kunna uttrycka sig så att de blir förstådda. Elever uppger till att börja med att de inte har hört talas om examensmålen för sin utbildning. När Skolinspektionen förklarat begreppet examensmål och läst upp delar av dem känner några elever igen att de har gått igenom dem i årskurs 1. Några andra elever känner igen vissa av begreppen och uppger att det finns kurser som omfattar dessa.

Samarbetet mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen behöver utvecklas

Av den dokumentation som skickats in till Skolinspektionen inför granskningen framgår att det finns ett samarbete mellan lärare i yrkesämnen och läraren i engelska. Samarbetet består av att eleverna i årskurs 1 får lära sig vad olika verktyg heter på engelska. Dessutom omnämns några samarbeten där matematik och yrkesämnen ingår och att idrott finns som tema i samband med idrottsdagar. Skolinspektionen har även tagit del av tre uppgifter som kallas "Boden, Täckas fasad och Cyllindrar". Dessa består av matematikuppgifter där eleverna exempelvis ska räkna ut hur mycket virke som går åt till en husfasad och hur mycket färg som går åt till en friggebod. Lärare i yrkesämnen uppger att det tidigare var vanligare med ämnesövergripande arbeten där även lärare i gymnasiegemensamma ämnen var delaktiga. En av yrkeslärarna uppger att tidigare skrev eleverna en rapport som berörde yrkeskurser och sedan bedömde läraren i svenska den rapporten, "men det var före Gy11".

2017-06-02

7 (14)

Dnr 40-2016:202

Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger att det kan förekomma att läraren i svenska går in till bygghallen för att bedöma elevernas muntliga förmåga, men att det sker i liten utsträckning. Vidare framkommer i intervjun att läraren i matematik planerar att genomföra besök i bygghallen. I övrigt genomförs inga besök i bygghallen av lärare i gymnasiegemensamma ämnen. En lärare uppger att det var lättare förr när eleverna hade heldagar i bygghallen, nu har lärarna ofta undervisning när eleverna har lektioner i bygghallen. En yrkeslärare är mentor för en elev i årskurs 1 och har ingen undervisning med eleven detta läsår. Därför brukar läraren besöka eleven på andra lärares lektioner, detta sker enligt läraren på eget initiativ.

De elever Skolinspektionen intervjuade i samband med granskningen uppger att det ämnesövergripande arbete de har haft är att de fått lära sig vad olika verktyg heter på engelska. I samband med elevintervjuer visar Skolinspektionen de inskickade uppgifterna och några elever uppger att de hade dessa i årskurs 1 när den ordinarie läraren i matematik var frånvarande. Eleverna tillägger att det var en av skolans bygglärare som höll i den undervisningen.

Rektorn uppger att han har uppmärksammat att det saknas temaarbeten på skolan och att det inte finns några exempel på planeringar eller annan dokumentation som visar på att lärare i gymnasiegemensamma ämnen och lärare i yrkesämnen samarbetar i någon större utsträckning.

Infärgning

Lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger att infärgning, det vill säga att låta ämnen samspela med varandra inom ramen för undervisningen, förekommer i svenska, matematik och engelska. I svenskan sker det i form av att eleverna får skriva ett CV och ett personligt brev som är avsett att skickas ut till arbetsgivare inför att eleverna ska ut på APL. En lärare uppger att det är en bra uppgift för eleverna eftersom det finns en riktad mottagare. De elever som Skolinspektionen träffade i samband med skolbesöket uppger att de i huvudsak skaffat sig APL-platser via kontakter och släktingar eller så har skolan ordnat platsen och de har inte använt sig av några CV eller personliga brev. Lärarna uppger vidare att det har genomförts novellanalyser och diktläsning med anknytning till bygg. Infärgning med matematik är vanligast förekommande inom kurser som rör byggämnen uppger en lärare. Den uppgiften bekräftas i intervjuer med elever "det finns mycket matte på bygg, men inget bygg på maten". Eleverna ger i intervjuer flera exempel på hur de skulle vilja att lärarna arbetade med infärgning, till exempel att de i svenskan skulle kunna skriva om vad de gjort på sin APL eller att skriva om byggnadshistoria på engelska.

2017-06-02

8 (14)

Dnr 40-2016:202

Några lärare uppger i intervju att eleverna är positivt inställda till infärgning, men att de protesterar om det blir för mycket infärgning och samarbete. Lärarna uppger vidare att eleverna kan säga att de inte vill hålla på med "bygg" i de gymnasiegemensamma ämnena. Den uppfattningen delas inte av de elever som intervjuades i samband med att Skolinspektionen besökte skolan. Eleverna uppger att de tror att deras motivation för flera av de gymnasiegemensamma ämnena skulle öka om de hade mer anknytning till deras kommande yrken. En elev uttrycker det så här "Det är hopplöst att sitta på en lektion och höra om kungar när man ska bli maskinförare, det vore bättre om de kopplade det mot yrket".

Lärare uppger i intervju att det finns ett antal förstelärare på skolan men under innevarande läsår finns det inget pågående arbete som rör kollegialt lärande. Lärarna i matematik på flera av skolans yrkesprogram har på eget initiativ lyft en idé om att de ska börja träffas regelbundet.

1.2 Ges eleverna möjlighet till helhet och sammanhang i sin utbildning genom att APL och den skolförlagda utbildningen ömsesidigt bidrar till att utveckla de kunskaper som framgår av examensmålen?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna delvis ges möjlighet till helhet och sammanhang genom att den skolförlagda utbildningen på flera sätt kopplas samman med det arbetsplatsförlagda lärandet. Granskningen visar att examensmålen ligger till grund för den bedömning som sker av elevernas kunskaper i samband med APL. Skolan följer upp elevernas APL efter APL-periodens slut. Syftet med det är att följa elevernas kunskapsutveckling och samtidigt kontrollera att de har fått med sig de kunskaper som de enligt planen skulle omfattas av under sin APL.

Skolinspektionen bedömer att rektorn och lärarna behöver reflektera över hur de gymnasiegemensamma ämnena skulle kunna bidra med ytterligare aspekter och perspektiv på elevernas yrkeskunnande och därmed upplevelse av helhet och sammanhang i utbildningen. Skolinspektionen bedömer vidare att rektorn behöver tydliggöra både för eleverna och APL-handledarna vilka kurser eller delar av kurser som förläggs till elevernas arbetsplatsförlagda lärande.

2017-06-02

9 (14)

Dnr 40-2016:202

Vilka kurser/moment som läggs ut på APL bestäms med utgångspunkt i de kunskaper som eleverna ska utveckla enligt examensmålen

APL-ansvariga lärare uppger att det är rektorn som beslutar om vilka kurser som ska förläggas till APL. Av inskickad dokumentation framgår i vilken årskurs de olika byggkurserna är förlagda. Det framgår inte vilka moment eller delar av kurser som är skolförlagda respektive arbetsplatsförlagda. Skolinspektionen har i samband med besöket tagit del av de bedömningsdokument som eleverna har med sig ut på APL. Av dessa framgår att det endast är yrkeskurser som förläggs till APL. Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger att det inte fungerar att lägga ut deras ämnen i samband med APL, eftersom flera av deras kurser är korta och vissa av dem ligger i årskurs 1 där eleverna inte har APL. En lärare uttrycker att "det gick lättare innan Gy11, då hade vi svenska under tre år".

Det finns en tydlig koppling till examensmålen i bedömningsdokumenten. Det som bedöms är bland annat arbetsmiljö och säkerhet, materialkännedom, planering samt problemlösning och handhavande av verktyg och maskiner. Elever uppger i intervjuer att de under vårterminen i årskurs 1 kan få gå ut och prova på att vara på en arbetsplats. Eleverna uppger vidare att när de börjar på sin tilldelade arbetsplats i årskurs 2 brukar lärarna i bygghallen uppmana dem att de ska vara "pratglada, visa framfötterna och visa intresse". Eleverna uppger att när de kommer till sina arbetsplatser ses de som anställda och deltar i de arbetsuppgifter som förekommer på arbetsplatsen.

Lärare och handledare samverkar kring planering, genomförande och uppföljning av APL

APL-ansvariga lärare uppger i intervju att deras uppdrag bland annat består av att hitta APL-platser till eleverna och att följa med eleverna ut och besöka arbetsplatserna inför APL-periodens start. Lärarna uppger att anskaffningen av platser i många fall sker via programråden då de i slutet av en termin frågar deltagarna hur många elever deras företag kan ta emot nästa termin. När eleverna tilldelats APL-platser följer den ansvarige läraren med ut och besöker arbetsplatsen så att eleverna får bekanta sig med arbetsplatsen och vet vart de ska ta vägen när de kommer dit. En handledare uppger att det är viktigt att eleverna känner sig välkomna när de kommer till sin APL-plats "de får inte komma på måndag morgon och ingen tar emot dem". APL-ansvariga lärare uppger att de har tio timmar till förfogande per elev och att de brukar genomföra cirka tre besök per elev och termin. De har även telefonkontakter med handledare på arbetsplatserna.

2017-06-02

10 (14)

Dnr 40-2016:202

Lärarna knyter i sin undervisning samman den skolförlagda delen av undervisningen med APL och följer upp vad eleverna lärt sig under sin APL

Elever uppger i intervjuer att de inte har kännedom om vilka kurser de arbetar med under sin APL. Eleverna vet att de har yrkeskurser men inte vilka moment eller delar av dessa kurser som ska genomföras under deras APL. Eleverna uppger att de deltar i de arbetsuppgifter som förekommer på arbetsplatsen och dokumenterar det i en "dagbok" som ska skickas in till skolan veckovis. I den beskriver eleverna med egna ord vad de gör dag för dag. Utöver "dagboken" så ska eleverna fylla i ett tidkort där de redovisar hur många timmar de har arbetat med olika moment. Eleverna uppger att de inte har några andra uppgifter med sig ut på APL. Lärare i yrkesämnen uppger att det är via "dagboken" och tidkortet som de får kännedom om eleverna får genomföra alla moment som ingår i de olika kurser som ingår i elevernas utbildning. Lärarna uppger att om de upptäcker att någon elev får utföra enformiga arbetsuppgifter så kan de prata med handledaren. Lärarna uppger att i de flesta fall brukar det ordna sig efter ett sådant samtal, om det inte gör det kan de kalla in eleven till skolan för att genomföra vissa moment i bygghallen eller i sista hand kan det bli aktuellt med ett byte av APL-plats.

Företrädare för arbetslivet medverkar i den skolförlagda delen av undervisningen

Av intervjuer med APL-handledare, lärare och elever framkommer att det regelbundet bjuds in företrädare från arbetslivet som informerar om olika yrken inom byggbranschen. Det är främst i årskurs 1 detta förekommer eftersom eleverna väljer inriktning efter sin första termin på bygg- och anläggningsprogrammet.

2. Skapar rektor förutsättningar för samverkan mellan lärare på yrkesprogrammen och mellan utbildningens olika delar så att eleverna får den helhet och det sammanhang som behövs för att utveckla de kunskaper som uttrycks i examensmålen?

Enligt 2 kap. 9 § skollagen (2010:800) ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. I 2 kap. 10 § skollagen framgår att rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 648) framkommer att [rektors] besluten kan röra exempelvis personalens ansvarsområden, schemaläggning eller barnens och elevernas fördel-

2017-06-02

11 (14)

Dnr 40-2016:202

ning på klasser eller grupper. Av läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 11) framgår att rektor som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att:

- samverkan mellan lärare i olika kurser kommer till stånd så att eleverna får ett sammanhang i sina studier,
- skolans arbete med kunskapsområden, där flera ämnen ska bidra och samordnas så att de utgör en helhet för eleven.

2.1 Säkerställer rektor att innehållsliga och kulturella förutsättningar stödjer en sammanhållen utbildning?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att säkerställa att innehållsliga och kulturella förutsättningar stödjer en sammanhållen utbildning behöver utvecklas. Rektor behöver säkerställa att samverkan mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen blir en etablerad del av skolans kultur och arbetssätt. Det kan exempelvis bestå av att utveckla det kollegiala lärandet mellan lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen samt genom att prioritera samarbete över ämnesgränserna. Skolinspektionen bedömer vidare att rektor behöver göra ytterligare ansträngningar för att handledarna ska få nödvändig kunskap om skolans författningar och sitt uppdrag och därmed kunna erbjuda eleverna det stöd som de behöver.

Rektor behöver uppmuntra och prioritera samarbete mellan yrkeslärare och lärare i gymnasiegemensamma ämnen i högre grad

Lärarna uppger att den tidigare rektor uppmuntrade till samarbete och att det ständigt kom nya idéer från rektor. Lärarna uppger dock att de inte alltid fick förutsättningar att genomföra de förslag som framkom. Skolinspektionen har tagit del av skolans mötesagenda och några protokoll från genomförda möten. Av dessa protokoll framkommer att det i huvudsak är praktiska frågor som har avhandlats. Till exempel om studiebesök som har genomförts på skolan, dansschema och vem som har beslutanderätt om elever ska kallas in till skolan för att komma ifatt med ämnesstudier. Skolinspektionen har även tagit del av dokumentet "Verksamhetsplan för BA – ett levande dokument" för läsåret 2016/17. Av dokumentet framgår bland annat att de ska satsa på elevernas läsförmåga och att de ska satsa på att skapa en positiv attityd till studier med särskilt fokus på matematik. Lärare i yrkesämnena uppger att de arbetar med matematikuppgifter i sina byggkurser. Lärarna uppger vidare att ett visst samarbete med läraren i matematik har påbörjats.

2017-06-02

12 (14)

Dnr 40-2016:202

Kunskapssyn och värdegrund

De intervjuade lärarna i gymnasiegemensamma ämnen uppger att det främst är lärarna i yrkesämnena som tar upp frågor som rör vilken yrkeskultur som råder på arbetsplatserna. Lärarna uppger att det beror på att de flesta kurser som alla elever läser är förlagda till årskurs 1 när eleverna endast har skolförlagd tid. Lärarna uppger att det förekommer i liten utsträckning i svenska och religion att de diskuterar sådant med eleverna. Det kan även förekomma samtal om exempelvis attityder under övrig tid som lärarna har med eleverna, till exempel mentorstid. Lärare i yrkesämnena uppger att de ständigt samtalar med eleverna om att det är viktigt att passa tider och att anmäla frånvaro när eleverna är ute på APL. Lärarna uppger vidare att de senaste åren har det skett stora förändringar till det bättre på arbetsplatser vad det gäller "jargonger". Lärarna uppger vidare att de har god kännedom om arbetsplatserna och att de i vissa fall kan ta hänsyn till elevers personliga egenskaper inför valet av APL-plats. Det kan enligt lärarna i yrkesämnena förekomma att handledarna förväntar sig att eleverna ska kunna mer än vad de gör när de kommer ut på APL eller att handledarna anser att skolan lär ut "omoderna" metoder. De intervjuade eleverna uppger att det de lärt sig i skolan inte alltid ligger i linje med den verklighet de möter ute på arbetsplatserna.

Både lärare i yrkesämnena och lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger att de gymnasiegemensamma ämnena är viktiga för elevernas framtida yrkesliv. Lärare i gymnasiegemensamma ämnen uppger att de har försökt hitta material som ska göra undervisningen mer intressant för eleverna. Ett exempel på detta är ett "speltema" där svenska, engelska och matematik ingick. De intervjuade eleverna har svårt att se nyttan av varför de ska läsa ämnen som svenska, engelska, religion och historia. Eleverna uppger att de inte förstår vilken nytta de ska ha i sina framtida yrken av att kunna recensera böcker.

Rektorn behöver säkerställa att handledarna har kunskap om skolans författningar och om syftet med APL i elevernas utbildning

Av inskickat material framgår att skolan tidigare anordnat egna handledarutbildningar. Intresset för dessa utbildningar har avtagit bland handledarna och för närvarande informerar skolans APL-ansvariga lärare handledarna om Skolverkets interaktiva handledarutbildning i samband med att de besöker arbetsplatserna. APL-ansvariga lärare bekräftar detta och uppger att de elever i årskurs 3 som inte läser de högskoleförberedande kurserna genomgår en handledarutbildning. Syftet är att de ska sprida kunskapen om handledarutbildningen på arbetsplatserna när de själva blir yrkesverksamma. Av ett av bedömningsunderlagen Skolinspektionen fick ta del av i samband med granskningstillfället framgår vilka förväntningar och krav arbetsplatsen kan ställa på eleven och

vad eleverna kan förvänta sig av handledarna. En intervjuad APL-handledare har för avsikt att genomföra Skolverkets utbildning.

2.2 Ger organisation och ledarskap förutsättningar för lärare att samverka i syfte att skapa helhet och sammanhang i utbildningen för eleverna?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns arbete med att organisera och leda lärarnas arbete behöver utvecklas. Skolinspektionen bedömer att rektor behöver säkerställa att de organisatoriska och tidsmässiga förutsättningarna förbättras så att ett samarbete mellan lärare i yrkesämnen och lärare i gymnasiegemensamma ämnen blir en etablerad del av skolans kultur och arbetssätt.

Organiseringen av arbetslag och mötesstruktur

De intervjuade lärarna tillhör bygg- och anläggningsprogrammets arbetslag. Lärarna i gymnasiegemensamma ämnen undervisar i huvudsak på bygg- och anläggningsprogrammet. Några av lärarna undervisar på ytterligare något program och en lärare undervisar på fem olika program. Lärarna uppger i intervju att det finns ett intresse för samarbete mellan lärare i gymnasiegemensamma ämnen och lärare i yrkesämnen, men att det är ett dilemma "att få till det". Lärarna uppger att det inte räcker att träffas en gång för att få till stånd ett fungerande samarbete, det behövs kontinuitet i ett sådant arbete. Lärarna uppger vidare att de behöver hjälp med prioriteringarna eftersom mentorskapet ibland tar mycket tid. Några lärare uppger även att lärarrollen har förändrats på så sätt att det är mycket mer dokumentation nu i jämförelse med tidigare vilket också utgör ett hinder för samarbete. En lärare har merparten av sin undervisning förlagd till en lokal sex kilometer från skolan vilket också försvårar möjligheterna till samverkan mellan lärarna.

Av intervjuer med lärare och av insänd dokumentation framgår att det finns en agenda för möten, varje tisdagseftermiddag har arbetslaget två timmar avsatt till ämneslagsmöten. Dessutom har de en timme varje onsdag morgon till förfo-gande där de enligt ett rullande schema genomför arbetslagsmöten, spårmöten och gruppmöten. Innehållet i dessa möten varierar. Lärarna uppger att de skriver upp vad som behöver göras och sedan får de välja vilka arbetsgrupper de vill arbeta med. Lärarna uppger att den tidigare rektor inte var delaktig i detta arbete. Tillförordnad rektor uppger att han utifrån inskickade dokument har sett att det påbörjats arbeten i arbetslaget men att det saknas ämnesövergripande temaarbeten. Rektor uppger vidare att det kan finnas både organisatoriska och kulturella orsaker till att samarbete inte sker i större utsträckning och att rektor har för avsikt att utveckla det arbetet.

2017-06-02

14 (14)

Dnr 40-2016:202

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2018-05-29 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat.

Huvudmannen ska dessförinnan, inom två månader från beslutet 2017-09-01, inkomma med en uppföljningsbar planering av hur man avser att arbeta för att förbättra de områden som Skolinspektionen identifierat som utvecklingsområden. Denna planering bör innehålla information om tydliga avstämningpunkter under arbetets gång.

Redogörelserna skickas till *Skolinspektionen, Maud Karlström, Box 3177, 903 04 Umeå* per post eller per e-post, maud.karlstrom@skolinspektionen.se samt skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 40-2016:202) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har utredare Stina Linder och jurist Ingegärd Hilborn deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Maud Karlström
Utredare

Bilagor

Bilaga 1 Författningsstöd